

היום נלמד בעזרת ה':

יומא דף לט

פרק רביעי. משנה: המשך סדר עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים:

הכהן הגדול מעמיד את שני השעירים, אחד לימינו ואחד לשמאלו, ומכניס את ידיו במהירות ובחטיפה לקלפי (= קופסה שבה היו הגורלות) ומעלה את שני הגורלות - אחד כתוב עליו לשם (= שם בן ארבע אותיות) ואחד כתוב עליו לעזאזל, אחד ביד ימין ואחד ביד שמאל, ונותן את הגורל שעלה בימין על השעיר הימני ואת הגורל שעלה בשמאל על השעיר השמאלי. כשהוא מניח את הגורל של שם על השעיר הוא אומר "לה' חטאת".

גמרא: הקלפי הייתה עשויה מעץ, והייתה 'חול' כלומר לא הייתה קדושה, כיון שאם היא הייתה קדושה הרי היא נחשבת ל'כלי שרת', ואת כלי השרת עושים מכסף או זהב ולא מעץ, והתורה חסה על ממונם של ישראל.

לדעת משנתינו - אם של שם עלה בימינו של הכהן הגדול (סימן יפה כשהוא עולה בימין), הסגן (= הממלא מקום של הכהן גדול) אומר לו שיגביה את ידו הימנית. ואם של שם עלה בשמאלו, ראש בית אב אומר לו שיגביה את ידו השמאלית.

ולדעת רבי יהודה בברייתא - הסגן וכהן גדול מכניסים את ידם הימנית לקלפי, אם של שם עלה בימינו של הכהן הגדול, **הסגן** אומר לכהן גדול שיגביה את ידו הימנית. ואם של שם עלה בימינו של הסגן, **ראש בית אב** אומר לכהן גדול שיאמר "לה' חטאת", כיון שאם הסגן יאמר זאת לכהן הגדול תחלש דעתו משום שזה נראה כאילו הסגן מתגאה עליו.

התנא של משנתינו הוא ר"ח סגן הכהנים הסובר שכל עוד הכהן גדול משמש בתפקידו אין הסגן עובד שום עבודה, ולכן לדעתו אין הסגן משתתף כלל בגורל.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

אמר ר' ינאי: עליית הגורל מתוך הקלפי מעכבת, כלומר שאין השעירים מתפרשים איזה לה' ואיזה לעזאזל אלא על ידי הגורל, ולכן צריך להעלות את הגורל מהקלפי ולראות איזה שעיר נקבע לה' ואיזה נקבע לעזאזל. אבל הנחת הגורל על השעירים אינה מעכבת, שהרי כבר בעליית הגורל נקבע מי לה' ומי לעזאזל.

ולדעת רבי יוחנן אפילו עלייה אינה מעכבת, ואם קרא שם חטאת על שעיר אחד ושם עזאזל על השני הם נקבעו בכך אף ללא גורל.

אליבא דר' יהודה הסובר **(לקמן ס.)** שדברים הנעשים ביוה"כ בבגדי לבן בחוץ (= בהיכל ובעזרה) אפילו אם שינה את סדר עבודתם אין הדבר מעכב, בין ר' ינאי ובין ר' יוחנן מודים שאין הגורל מעכב, שהרי הוא נעשה בבגדי לבן בחוץ (= בעזרה).

מחלוקתם היא רק אליבא דר' נחמיה הסובר שכל עבודה שנעשית בבגדי לבן היא מעכבת, שלדעת ר' ינאי הגרלה מעכבת שהרי היא נעשית בבגדי לבן, ולדעת רבי יוחנן הגרלה אינה מעכבת לפי שהיא אינה 'עבודה'.

[לדעת ר' נחמיה כל סדר העבודות הנעשות בבגדי לבן בין בפנים ובין בחוץ מעכב, משום שעליהם נאמר "חוקה" בפרשת אחרי-מות (= "וְהִיְתָה זֹאת לָכֶם לַחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטָּאתֵם אַחַת בַּשָּׁנָה"), ובדבר שנאמר עליו "חוקה" הוא מעכב. ולדעת ר' יהודה "חוקה" נאמרה רק על הדברים הנעשים בבגדי לבן בפנים].

איבא דאמרי: אליבא דר' נחמיה הסובר שכל עבודה שנעשית בבגדי לבן היא מעכבת, בין ר' ינאי ובין ר' יוחנן מודים שהגורל מעכב. מחלוקתם היא רק אליבא דר' יהודה הסובר שכל עבודה שנעשית בבגדי לבן בחוץ אינה מעכבת, שלדעת ר' יוחנן הגרלה אינה מעכבת שהרי היא נעשית בבגדי לבן בחוץ, ולדעת ר' ינאי הגרלה מעכבת למרות שהיא אינה עבודת פנים, לפי ששנה בה הכתוב "אֲשֶׁר עָלָה" פעמיים, לומר שהגרלה מעכבת. (= "וְהִקְרִיב אֹהֶרֶן אֶת הַשְּׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לַיהוָה וְעָשָׂהוּ חֲטָאת: וְהַשְּׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לְעֹזָאזֵל יַעֲמֵד חַי לְפָנָי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח אֹתוֹ לְעֹזָאזֵל הַמִּדְבָּרָה").